

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 2. februára 2012 v trestnej veci proti obžalovanému **L. K.** pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. a iné účinného do 1. januára 2006, o odvolaní krajského prokurátora v Žiline proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 4T 6/2005, z 21. apríla 2010 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov **z r u š u j e s a** napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. **v r a c i a s a** vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Krajský prokurátor v Prešove podal obžalobu na obvineného **L. K.** a spol. 25. mája 2004 pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. a iné.

Krajský súd v Žiline uznesením zo 14. marca 2005 vylúčil vec proti **L. K.** na samostatné konanie.

Krajský súd v Žiline na hlavnom pojednávaní konanom 21. apríla 2010 podľa § 226 písm. a/ Tr. por. obžalovaného

L. K., nar. X. v T., bytom T., L. č. X., súkromného podnikateľa,

pre skutky obžalobou Krajskej prokuratúry Prešov, sp. zn. Kv 78/01, zo dňa 25. mája 2004, právne kvalifikované

v bode V.

- ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. sčasti dokonaný, sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák.,

v bode X.

- ako pokračujúci trestný čin skrátenia dane a poistného spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom neodvedenia dane a poistného spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 148a ods. 1, ods. 3 Tr. zák.,

ktorých sa mal obžalovaný dopustiť tak, že

v bode V.

v presne nezistenom čase v mesiaci november 2001 v priestoroch firmy E., Ž. sa Ing. I. D., F. S., Ľ. K. a P. T. spojili za účelom spáchania trestného činu podvodu tak, že Ing. D., S. a K. vyhotovili plán za účelom odoberania tovaru od firmy, kde by bola splatnosť faktúr niekoľko týždňov, za ten čas by firma A. tovar odkúpila, tento ihneď previedla na firmu B. a vzápätí pre konečného odberateľa spoločnosť K., pričom cieľom bolo odobrať čo najväčšie množstvo tovaru bez úhrady faktúr. Po vyhotovení tohto plánu na pokyn Ing. D., T., konateľ firmy A. zistil možnosť odoberania hutníckeho tovaru z firmy F., Ž. s dobou splatnosti 21 dní, zaregistroval sa ako odberateľ, dal objednávku na odber hutníckeho materiálu v množstve 101 ton a na základe toho došlo k uzatvoreniu kúpno-predajných zmlúv č. X., č. X., č. X., č. X., č. X., č. X., č. X., teda spolu sedem zmlúv na odber materiálu v celkovej hodnote 3 263 054,01 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 108 314 €, a v dňoch 21. novembra 2001, 22. novembra 2001 a 23. novembra 2001 bol tovar v celkovej hodnote 1 764 342 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 58 565 €, T. odobratý a prevezený do priestorov firmy K. - K. Ľ. v T., ale účtovne bol tovar prevedený na firmu B. Vzhľadom na rýchlosť a množstvo odobratého tovaru Ing. O. z firmy F., Ž. zastavila vyskladnenie ďalšieho tovaru. V dôsledku toho Ing. D. zatelefonoval Ing. O. a chcel sa zaručiť za firmu A., aby pokračovali vo vyskladňovaní tovaru. Ing. O. trvala aspoň na čiastkovej úhrade faktúr, preto dňa 29. novembra 2001 previedol obžalovaný K. z účtu č. X. na účet firmy B., č. X. čiastku 358 963,20 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu

činí 11 915 €, ako úhradu faktúry č. X. vystavenej firmou B., túto sumu konateľ firmy B. M. F. na pokyn S. dňa 30. novembra 2001 vybral z účtu a odovzdal prostredníctvom ďalšej osoby Ing. D., ktorý doplnil finančné prostriedky na celkovú sumu 500 000 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 16 597 €, tieto T. vložil na účet firmy A., vzápätí táto suma bola prevedená na účet firmy F., ako úhrada za hutnícky materiál. Po tejto transakcii došlo dňa 4. decembra 2001 k ďalšiemu odberu materiálu, ale ďalší odber Ing. O. zastavila,

v bode X.

- ako konateľ firmy K., zahrnul do daňového priznania k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2001 podaného dňa 2. apríla 2002 na Daňovom úrade Trnava a do daňových priznaní k DPH ako mesačný platca dane za mesiace 3/2001 a 4/2001 podaných na Daňovom úrade v Trnave fiktívne faktúry č. F., F., F. a F. vydané firmou A., aj keď k reálnemu zdaniteľnému plneniu nedošlo, čím skrátil daň z príjmov fyzických osôb o sumu 378 500 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 12 563,90 € a neoprávnene uplatnil odpočet DPH vo výške 321 792,20 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 10 681,54 €,

- ako konateľ firmy K. - K. L. zahrnul do daňového priznania k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2001 podaného dňa 2. apríla 2002 na Daňovom úrade v Trnave a do daňových priznaní k DPH ako mesačný platca dane za rok 2001 fiktívne faktúry bez reálneho zdaniteľného plnenia od dodávateľa A., čím skrátil daň z príjmu o sumu 3 001 824 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 99 642,30 € a uplatnil neoprávnene odpočet DPH vo výške 1 643 860 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 54 566,16 €,

- ako spoločník a konateľ spoločnosti S., zahrnul do daňového priznania k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2001 podané na Daňovom úrade v Trnave dňa 2. apríla 2002 a do daňových priznaní k DPH za rok 2001 ako mesačný platca dane fiktívne faktúry bez reálneho zdaniteľného plnenia od dodávateľských firiem M. - Ing. D., A. a M., čím skrátil daň z príjmu o sumu 315 500 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 10 472,68 € a neoprávnene uplatnil odpočet DPH vo výške 250 388,70 Sk, čo v prepočte podľa konverzného kurzu činí 8 311,38 €,

pretože nebolo preukázané, že sa stali skutky, pre ktoré je obžalovaný stíhaný.

Podľa § 229 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 poškodenú stranu - F., so sídlom v Ž., B. č. X., s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal riadne, včas odvolanie krajský prokurátor v Žiline.

V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že nemožno prisvedčiť argumentácii krajského súdu, že ani jeden priamy dôkaz nesvedčí o vine obžalovaného a existujú len nepriame dôkazy netvoriace logickú a ničím nenarušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich skutočností, ktoré by vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazovali všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčovali obžalovaného, ale súčasne vylučovali možnosť akéhokoľvek iného záveru.

Za priamy dôkaz je potrebné považovať výpoveď svedka Ing. T. Z., z ktorej jednoznačne vyplýva zainteresovanosť obž. K. do trestného činu od počiatku. Podľa tejto výpovede to bol práve obž. K., ktorý dal Ing. D. typ na F., Ž., ktorá dáva tovar na faktúru so splatnosťou až 1 mesiac. Obž. K. dal Ing. D. zároveň na papieri zoznam tovaru, ktorý bolo treba objednať.

Podľa obžaloby bol teda obž. K. do skutku od počiatku zainteresovaný tým, že dal Ing. D. typ na F., objednal si konkrétny tovar, ktorý potreboval v čase, keď F. zastavila vyskladnenie tovaru, doložil istú časť peňazí, aby mohlo dôjsť k ďalším dodávkam, navigoval vodičov do firmy K. a následne sa tiež zúčastnil jednaní s F. a následne bol ochotný tovar F. zaplatiť, hoci na to nemal žiadny dôvod.

Výpoveď svedka Z. v plnom rozsahu korešponduje s výpoveďou svedka F..

Okolnosti celého prípadu detailne popísala aj svedkyňa Ing. J. O. z F..

O trestnoprávnom pozadí celého obchodného prípadu a o tom, že prípad bol od počiatku jasne cielený podvod, svedčí aj skutočnosť, že tovar bol fakturačne odpredaný spoločnosťou A. spoločnosti B. a až táto spoločnosť odpredala tovar obž. K.. A. pritom tovar fakturačne previedla na B. za nákupnú cenu, ktorá však už tovar obž. K. predala za výrazne nižšiu cenu ako nakúpila.

Všetky tieto priame a nepriame dôkazy podľa názoru obžaloby vytvárajú logický a nepochybný záver nielen o tom, že sa trestný čin stal, ale že sa ho dopustil aj obž. Ing. K..

Na základe takto zistených skutočností je odôvodnený záver, že skutok sa stal, konkrétne osoby konajúce za konkrétne obchodné spoločnosti tovar od spoločnosti F., Ž. objednali, následne prevzali a v konečnom dôsledku odpredali spoločnosti K. – K. L., pričom za dodaný tovar z väčšej časti nezaplatili. Ak mal krajský súd pochybnosť o tom, že obžalovaný do skutku nebol zainteresovaný alebo že by obžalovaní nemali od počiatku úmysel za dodaný tovar nezaplatiť, bolo jeho povinnosťou obžalovaného spod obžaloby oslobodiť nie podľa ustanovenia § 226 písm. a/ Tr. por., ale podľa iných ustanovení § 226 písm. b/ alebo písm. c/ Tr. por.

Vo vzťahu k bodu X. obžaloby nebol predovšetkým v požadovanom rozsahu zistený skutkový stav veci tým, že na hlavnom pojednávaní nebol vypočutý ako svedok Ing. T. Z., kľúčový svedok obžaloby, ktorého výpoveď je pre objasnenie skutkového stavu veci mimoriadne dôležitá.

Je potrebné prisvedčiť argumentácii súdu, že ak by na hlavnom pojednávaní právo nevypovedať využil, nebolo by možné jeho výpoveď z prípravného konania vzhľadom na dikciu § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por. z dôvodu, že na hlavnom pojednávaní mal právo odmietnuť výpoveď, čítať. Nie je však pravdivé tvrdenie, že uvedený svedok svoje právo odmietnuť výpoveď na hlavnom pojednávaní využil. Obžalovaný len predložil súdu vyjadrenie, že využíva svoje právo odoprieť výpoveď, nakoľko bol v pôvodnej trestnej veci sám spoluobžalovaným. Uvedeného svedka bude potrebné na hlavné pojednávanie riadne predvolať, poučiť ho nielen o práve odmietnuť vypovedať, ale aj procesných následkoch odopretia výpovede, teda že takto nebude možné čítať jeho výpoveď z prípravného konania a ponechať na jeho slobodné rozhodnutie, či vypovedať bude alebo nebude so všetkými dôsledkami z toho vyplývajúci.

Trestná zodpovednosť obžalovaného v tejto časti však vyplýva aj z ďalších vykonaných dôkazov, predovšetkým výpovedí pracovníkov daňových úradov, resp. skutočností zistených pri daňových kontrolách.

V tejto súvislosti je tiež nelogické, aby súd na jednej strane odsúdil obžalovaných Ing. I. D. a Ing. T. Z. za skutky uvedené v bodoch I. 1/ - 3/ obžaloby, no na druhej strane za to isté konanie neodsúdil obž. Ing. L. K..

Nie je korektná tá časť odôvodnenia rozsudku, že by v spoločnostiach K., a u podnikateľského subjektu L. K. nebola vykonaná daňová kontrola.

Daňová kontrola u daňového subjektu T., T. (predtým K.) bola ukončená dodatočným platobným výmerom Daňového úradu Trnava a daň z pridanej hodnoty s dorubom dane vo výške 321 792 Sk. Zo záverov kontrolných zistení zhmotnených aj v odôvodnení dodatočného platobného výmeru pritom vyplýva, že konateľ spoločnosti A. dotknuté faktúry nevystavil a žiadny tovar pre odberateľa K. nedodal.

Daňovému subjektu K. L. bola vykonaná daňová kontrola DPH za zdaňovacie obdobie február 2001 s potvrdením oprávnenosti nadmerného odpočtu.

Je toho názoru, že aj kontrolné zistenia vo vzťahu k spoločnosti A. sú významné aj vo vzťahu k obž. Ing. L. K.. Ak spoločnosť A. tovar nenadobudla a tovar neprišiel ani zo zásob z roku 2000, je logicky možné vysloviť záver, že tovar nemohla ani predať spoločnosti S..

Aj v tejto časti je predčasné tvrdenie, že sa skutok nestal. Skutok sa stal a za tento boli (zatiaľ neprávoplatne) odsúdení obžalovaní Ing. I. D. a Ing. T. Z.. Ak mal teda súd pochybnosť, či tento skutok je trestným činom, mohol to byť skôr dôvod na oslobodenie spod obžaloby podľa § 226 písm. b/ Tr. por.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Žiline v súlade s ustanovením § 251 Tr. por. zaslal odvolanie krajského prokurátora v Žiline na vyjadrenie obvinenému.

Obvinený v písomných dôvodoch vyjadrenia uviedol, že odvolanie krajského prokurátora považuje za nedôvodné a navrhuje ho zamietnuť. Poukazuje na skutočnosť,

že obžaloba trpí vadami, vo výroku obžaloby sú nepresne formulované skutky, iba veľmi ťažko sa z obžaloby dajú dedukovať jednotlivé protiprávne konania obžalovaného, chýba odôvodnenie skutkov pod bodmi 9/ - 10/. Súd v konaní musel doplniť dokazovanie nad rámec stavu dokazovania a podobnú úlohu zohrala aj obhajoba. V spisovom materiáli sa nenašiel žiadny dôkaz, že obv. K. mal údajne zahrnúť do „zdaniteľného plnenia fiktívne faktúry bez reálneho plnenia“. Túto fikciu obžaloby musel dôkazne doplniť a vyvrátiť. Predložil dôkazy, že K. od dodávateľa prebral tovar, potom ho predal a zaplatil. Predložil súdu sparové faktúry, účtovnú dokumentáciu. Ak sa v konaní preukázalo, že dodávateľa s faktúrami manipulovali obv. K. s tým nemá nič spoločné. Obv. K. a jeho firma K., nemá žiadne daňové podľnosti. Nie je možné obvinenému dávať za vinu, že dodávateľ nábytku nemá doklad o jeho nadobudnutí. Podstatné je, firma obvineného nábytok reálne vlastní, má ho zahrnutý v účtovníctve.

Skutočnosť, že zaplatil škodu F., nemôže byť braná v jeho neprospech ale opačne. Urobil to preto, že je dlhoročný odberateľ z F. a chce mať dobré vzťahy a pokračovať v obchodoch.

Všetky uvedené skutočnosti si uvedomuje aj prokurátor, keď nežiada kategoricky zrušiť rozsudok, ale poukazuje aj na zlé rozhodnutie o oslobodení obvineného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať dovolanie i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadol pritom i na chyby, ktoré neboli vytýkané a zistil, že prvostupňový súd sa v konaní dopustil viacerých procesných pochybení, nevysporiadal sa v odôvodnení rozhodnutia so všetkými vykonanými dôkazmi, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ani jeden priamy dôkaz nesvedčí o vine obž. L. K.. Nepriame dôkazy netvorí logickú a ničím nenarušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich skutočností, ktoré by vo svojom celku usvedčovali obžalovaného zo spáchania trestného činu. Existujú pochybnosti, či sa skutok stal. Poukázal na to, že obžalovaný poprel spáchanie trestného činu a obchod považoval za štandardný obchodný vzťah. Prevzal pohľadávky z obchodného vzťahu a uhradil ich. Nebolo preukázané, že by sa obž. L. K. bol spojil s Ing. D., F. S. a P. T. za účelom spáchania trestného činu

podvodu spôsobom rozvedeným v skutkovej vete bodu V. obžaloby. Na dohodu medzi obž. K. a ďalšími osobami nenasvedčujú ani výsledky odpočúvania a záznamy telekomunikačnej prevádzky. Nebolo preukázané, že by obžalovaný v čase preberania tovaru konal v úmysle nezaplatiť ho. Vyjadril názor, že obžaloba neunesla dôkazné bremeno a súd pri rozhodovaní musel rešpektovať princíp prezumpcie neviny.

K bodu X. prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že existujú závažné pochybnosti, či sa skutok uvedený v bode X. obžaloby stal. Obžalovaný spáchanie trestného činu poprel, tvrdí, že tovar prevzal, zaplatil zaň a odpredal ho ďalším odberateľom. Z výsledkov daňových kontrol vyplynulo, že ak dodávateľ nemá prvotné doklady, že tovar nakúpil, nemohol byť firmám obžalovaného reálne dodaný. Obžaloba v bode X. vychádzala pri konštrukcii skutkov z výsledkov daňovej kontroly v A. a z jej výsledkov vyvodzovala aj trestnoprávnu zodpovednosť. Obž. K. ale predložil doklady o tom, že jeho firma hutnícky materiál predávala ďalej, ako aj vyhlásenia odberateľov, že tovar dostali a riadne zaň zaplatili. Z faktúr je jasné, že boli vystavované v dobe, kedy obžalovaný dostal tovar z A. Pokiaľ ide o faktúry ohľadne prenájmu, svedkovia potvrdili, že priestory sa využívali na účel podľa nájomnej zmluvy. Obžaloba sa nemôže opierať o výpoveď obž. Ing. Z., keď obžalovaný využil svoje právo a nevypovedal. Výpoveď z prípravného konania je ako dôkazný prostriedok nepoužiteľná. V súvislosti s trestnou činnosťou vo vzťahu k faktúram pre S., krajský súd zaujal také isté stanovisko ako k trestnej činnosti pod bodom V., že daňová kontrola bola vykonaná len u dodávateľa a vychádzalo sa z toho, keď u dodávateľa chýbali prvotné doklady o nadobudnutí aj u odberateľa išlo o fiktívne faktúry.

Obžalovaný v čase výkonu kontroly nebol majiteľom firmy a nemal k dispozícii požadované doklady. Zo svedeckých výpovedí vyplýva, že kancelársky nábytok, kancelárska technika bola dodaná. Neboli zabezpečené priame dôkazy o vine obžalovaného. Po vyhodnotení dôkazov súd dospel k záveru, že sú pochybnosti o vine obžalovaného. Obžaloba neunesla dôkazné bremeno, nedá sa bez pochybností preukázať, že sa skutok stal a preto krajský súd obžalovaného spod obžaloby podľa § 226 písm. a/ Tr. por. oslobodil.

Podľa § 125 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne vyloží, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel

návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak boli do rozsudku pojaté ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že najmä v bode V. krajský súd rozsudok odôvodnil vo všeobecnej rovine a nevyhodnotil jednotlivé dôkazy tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 125 Tr. por. pre odôvodnenie rozhodnutia.

V prípade bodu X. prvostupňový súd tak isto nevyhodnotil všetky dôkazy jednotlivo, ktoré boli v rámci dokazovania súdu predložené, ale súd sa vysporiadal len s niektorými dôkazmi, ktoré boli v konaní vykonané.

V ďalšom konaní sa musí krajský súd vysporiadať s každým dôkazom, ktorý bol na hlavnom pojednávaní vykonaný, či je na prospech obžalovaného alebo v jeho neprospech, s dôkazmi, ktoré navrhol prokurátor.

V rámci konania došlo k niektorým procesným pochybeniam zo strany prvostupňového súdu. Krajský súd na hlavné pojednávanie 30. marca 2010 predvolal spoluobžalovaného Ing. Z..

Ing. T. Z. zaslal Krajskému súdu v Žiline prípis, ktorý bol na krajský súd doručený 11. marca 2010. Ing. Z. v prípise uviedol, že v trestnej veci obž. Ľ. K. oznamuje súdu, že využíva svoje právo a v tejto veci vypovedať nebude, nakoľko bol v pôvodnom konaní, 3T 6/04, aj sám obžalovaný.

Na hlavné pojednávanie sa nedostavil a súd na hlavnom pojednávaní konanom dňa 30. marca 2010, po vyjadrení obžalovaného a krajského prokurátora, že netrujú na osobnom výsluchu svedkov F. S. a Ing. T. Z. vyhlásil uznesenie, že upúšťa od výsluchu svedkov F. S. a Ing. T. Z. vzhľadom na ich vyjadrenie na č. l. 6059, 6217. Následne súd vyhlásil uznesenie podľa § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a prečítal časť výpovede Ing. T. Z. týkajúcej sa bodu V. obžaloby z prípravného konania č. l. 138 – 142 spisu.

Obžalovaný sa k prečítanej výpovedi nevyjadril, čo je v rozpore s ustanovením § 214 Tr. por.

Je nepochybné, že Ing. T. Z. má právo odmietnuť výpoveď, ak bol vo veci, ktorá bola vylúčená na samostatné konanie ako spoluobžalovaný. Ale jeho právo odmietnuť výpoveď sa vzťahuje na celú jeho výpoveď z prípravného konania a nie len na tú časť, kde vypovedal k skutku, kde nebol trestne stíhaný. V ďalšom konaní musí súd opätovne na hlavné pojednávanie predvolať Ing. Z., poučiť ho o tom, kedy má právo odmietnuť vypovedať a vypočúť ho ako svedka ku skutku, kde nemal v pôvodnom konaní postavenie spoluobžalovaného. Obdobnú problematiku rieši aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tdo 4/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 1/2012 pod č. 14.

Obdobná situácia nastala u obvineného T.. T. sa dostavil na hlavné pojednávanie 22. februára 2010. Po poučení podľa ustanovení §§ 97, 99, 100, 101 ods. 2, ods. 3 Tr. por. uviedol, že v identickej veci vystupoval ako obžalovaný, a preto využíva svoje právo a odopiera na hlavnom pojednávaní vypovedať. Na to súd vyhlásil uznesenie podľa § 211 ods. 2 písm. b/ Tr. por., číta sa výpoveď P. T. týkajúca sa bodu X. obžaloby č. 1. 377 - 392, 417 - 438, 445 - 450. V odôvodnení rozsudku k bodu V. súd konštatuje, že svedok využil svoje procesné právo a odmietol vypovedať. V odôvodnení rozsudku k bodu X. (str. 23) sa cituje jeho výpoveď z prípravného konania. Aj v prípade obž. T. súd musí postupovať tak, že svedka ešte raz predvolá na hlavné pojednávanie, poučí ho ako svedka a vypočuje. Z procesného hľadiska v súlade s § 214 Tr. por. sa mal obžalovaný vyjadriť k výpovedi svedka. Jeho vyjadrenie v zápisnici o hlavnom pojednávaní chýba. Z obžaloby vyplýva, že na obž. T. bola podaná obžaloba len pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. sčasti dokonanej, sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák., pre skutok uvedený pod bodom V. obžaloby. K tomuto bodu môže obžalovaný využiť svoje právo a nevypovedať, lebo je vo veci spoluobžalovaný. K ostatným skutočnostiam môže byť vypočutý ako svedok, ktoré sa netýkajú skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obchody mal dohadovať a celý priebeh tzv. fiktívnych obchodov mal riadiť obž. Ing. D.. Ing. D. bol v postavení svedka vypočutý na hlavnom pojednávaní 29. marca 2010. Jeho výsluch je zaprotokolovaný na cca 1,5 strany.

Podľa § 101 ods. 1 Tr. por. pred výsluchom svedka treba vždy zistiť jeho totožnosť, jeho pomer k obvinenému, poučiť ho o práve odoprieť výpoveď, a ak treba, aj o zákaze výsluchu alebo o možnosti postupu podľa odsekov 3 až 6, ako aj o tom, že je povinný vypovedať úplnú pravdu a nič nezamľčať. Ak sa vykonáva výsluch agenta (§ 88b ods. 10),

súd do zápisnice namiesto údajov o skutočnej totožnosti agenta uvedie príslušné krycie údaje.

Podľa § 101 ods. 2 Tr. por. na začiatku výsluchu treba sa svedka opýtať na pomer k prejednávanej veci a k stranám a podľa potreby aj na iné okolnosti významné na zistenie jeho hodnovernosti. Svedkovi sa musí dať možnosť, aby súvisle vypovedal všetko, čo sám o veci vie a odkiaľ sa dozvedel okolnosti ním uvádzané. Svedka možno vypočúvať iba do miery nevyhnutnej vzhľadom na účel trestného konania.

Prvostupňový súd musí výsluch svedka Ing. D. zopakovať, aby bol v súlade s ustanovením § 101 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Podľa § 211 ods. 1 Tr. por. namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, ak súd nepokladá osobný výsluch za potrebný a prokurátor aj obžalovaný s tým súhlasia. Súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sám požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti; o tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

Podľa názoru Najvyššieho súdu neboli v konaní splnené podmienky na čítanie svedeckej výpovede Ing. J. O. č. 1. 6246. Súd svedkyňu niekoľkokrát predvolal na hlavné pojednávanie, doručoval jej predvolanie cestou polície, jej výpoveď prečítal a nevypočul ju na hlavnom pojednávaní napriek tomu, že ešte pred vyhlásením rozsudku na hlavnom pojednávaní konanom 21. apríla 2010, mu bolo 7. apríla oznámené miesto nového trvalého pobytu svedkyne. V ďalšom konaní súd musí svedkyňu vypočuť na hlavnom pojednávaní.

V rámci konania na prvostupňovom súde sa musí prvostupňový súd vysporiadať s dôvodmi, ktoré uvádza krajský prokurátor v odvolaní, prečo na jednej strane odsúdil Ing. D. a Ing. Z., v bode I. – 1, 2, 3 rozsudku z pokračujúceho trestného činu skrátene dane a poisteného spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., v jednočinnom súbehu s trestným činom neodvedenia dane a poisteného spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 148a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a obž. Ľ. K., ktorý bol podľa obžaloby obžalovaný zo spáchania tých istých skutkov a trestných činov spod obžaloby oslobodil. Čiastočne svoje rozhodnutie okresný súd o oslobodení obž. Ľ. K. spod obžaloby odôvodnil na str. 35 - 41 rozsudku. Nepresvedčivé je najmä odôvodnenie rozsudku v tom smere a v tej časti, ktorá sa týka čiastkového skutku

vo vzťahu k firme S.. Obž. Ľ. K. v čase páchania skutkov bol predseda konateľ spoločnosti S. a odôvodňovať rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby tým, že nebola vyvrátená obrana obžalovaného, že v čase výkonu daňovej kontroly vo firme S., už nebol majiteľom ani konateľom a nemohol ju ovplyvniť a nemohol predložiť potrebné doklady preukazujúce, že tovar bol vo firme na základe faktúr reálne dodaný je nepresvedčivé a nedostatočné. Je potrebné dodanie tovaru dokazovať inými spôsobmi a podrobne na tieto okolnosti vypočítať obžalovaného.

Je potrebné súhlasiť aj s názorom Krajskej prokuratúry v Žiline v tom smere, že ak by opätovne krajský súd dospel po doplnení dokazovania k záveru, že je potrebné obž. Ľ. K. oslobodiť spod obžaloby, nemôže byť obžalovaný oslobodený spod obžaloby v bode V. z dôvodu § 226 písm. a/ Tr. por. Okrem tvrdení uvedených na začiatku skutkovej vety o spolčení obžalovaného za účelom spáchania trestného činu podvodu, všetko prebehlo reálne tak, ako je to uvedené v skutku. Z konštatovaného vyplýva, že skutok sa stal. Ak by súd oslobodzoval po doplnení dokazovania obž. Ľ. K., nie je to možné podľa ustanovenia § 226 písm. a/ Tr. por.

Aj v prípade bodu X. rozsudku k čiastkovým skutkom došlo tak, ako je to popísané v skutkovej vete obžaloby. Faktúry do daňového priznania boli zahrnuté, je potrebné vyriešiť len otázku, či ide o fiktívne faktúry. Vyriešenie otázky, či išlo o fiktívne faktúry, ktoré boli zahrnuté do daňového priznania k dani z príjmu fyzických osôb za rok 2001 u firiem, ktorých bol K. konateľ, je otázkou skutkovou. Všetky ďalšie skutočnosti uvádzané v čiastkových skutkoch v bode X. obžaloby sa stali. Nie je možné vyvodiť záver, že skutok sa nestal. Oslobodenie obžalovaného spod obžaloby podľa písm. a/ prichádza do úvahy len vtedy, ak na základe výsledkov dokazovania nie je možné jednoznačne vyvodiť záver, že sa vôbec stal skutok, ktorý je uvedený v obžalobe.

Ale v danom prípade v skutku pod bodom V. a čiastkových skutkoch pod bodom X. sú popísané skutočnosti (s výnimkou tých častí konaní, na ktoré už odvolací súd upozornil v predchádzajúcej časti odôvodnenia, že sú sporné), ktoré sa stali spôsobom uvedeným v obžalobe. Neprichádza do úvahy preto oslobodenie obžalovaného z dôvodu ustanovenia § 226 písm. a/ Tr. por., ale ak súd dospeje po doplnení dokazovania k právnomu záveru, že je obžalovaného potrebné spod obžaloby oslobodiť pre skutky uvedené v bodoch V., X. obžaloby tak podľa iných ustanovení § 226 Tr. por.

Súd v prípade oslobodzujúcej časti rozsudku v bode V. poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3T 6/2004, z 26. februára 2009, ktorým krajský súd oslobodil zo skutku pod bodom V. obžaloby ďalších spoluobžalovaných (D., S., T.), ale podľa ustanovenia § 226 písm. b/ Tr. por., nie podľa § 226 písm. a/ Tr. por.

Prvostupňový súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať aj s výpoveďami pracovníkov daňového úradu a s otázkou, či ak Daňový úrad v Žiline uzavrel daňové kontroly v spoločnostiach A., M. – Ing. D., M. tak, že tieto spoločnosti vystavili fiktívne faktúry pre spoločnosti, v ktorých bol K. konateľ (uvedené v bodoch X. – K., K. – K. Ľ., S.) a tieto výsledky Daňový úrad Trnava prevzal od Daňového úradu v Žiline a vystavil dodatočné platobné výmery pre spoločnosti – K., K. – K. Ľ., S.), či takýto postup daňového úradu bol správny a hlavne s tým, či je táto skutočnosť aj dôvodom na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obž. K., lebo na druhej strane v jeho prospech sú svedecké výpovede a spárové faktúry.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude môcť prvostupňový súd vo veci správne rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 2. februára 2012

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová